

tine o curăţenie exemplară şi o ordine desăvîrşită la spectacole sau la şezătorile urmate de dans. Te surprinde atîta energie la un pumn de femeie, mai mult inimă decît trup. Cei buni o iubesc şi o respectă, cei nedisciplinaţi şi zurbagii o ocolesc. Ba i-au scornit chiar şi o poreclă „majurul”... Dar Ana Tatu zîmbeşte şi-şi vede de treabă. „Cocorii mi-au zburat din cuib — poveşteşte ea cu melancolie despre copii. Mi-au rămas două griji în viaţă: soţul şi căminul cultural...”

Iată o carte de vizită care spune totul despre această vrednică directoare.

T. Mihail

PROIECT DE DICȚIONAR TEATRAL AUXILIAR

MEGAFON: Instrument util de retransmitere şi amplificare a vocilor, de proiectare sonoră a conştiinţei personajelor, de retransmisie muzicală. Apărut în cantităţi considerabile la Festival, justificat (*Dansatoarea, gangsterul şi necunoscutul, Jurnalul Annei Frank*) şi mai ales nejustificat. Prea multe megafoane, prea multe voci zburătăcite prin văzduh, prea multe zgomote. Destul că pocnesc declanşatoarele reflectoarelor, scîrţile turnantele, zbirniile decorurile cînd se trînteşte o uşă. Ba chiar am auzit şi un copac (în *Noapţile tăcerii*) scoţînd un geamăt în clipa cînd un actor se rezema de el.

Mai puţine megafoane, mai multă zgîrcenie la efectele sonore, mai mult loc vocii omeneşti în spectacol...

MUZICĂ: Una din arte, simbolizată în mitologie prin una din cele nouă muze, Melpomena, fiica lui Zeus şi a Mnemosynei — zeiţa memoriei. În cantităţi enorme în spectacolele de la Festival. În *Ultimul tren* se aude de-afară, în actul II, justificat. În *Ecaterina Teodoroiu* se aude la vioară, pentru că este o vioară pe un poloboc şi trebuie să cînte eroina la ea. În *Dansatoarea, gangsterul şi necunoscutul* e mai multă muzică decît trebuie, pentru că unele părţi sînt foarte reuşite şi era păcat să se taie din partitură — dacă tot a scris-o omul, ce să mai stăm acum să-l necăjim! În *Noapţile tăcerii*, se aude de la un radio care nu se vede (e într-o

casă din culise) şi la care actorii se uită toţi cu mina streăşină, clătîndu-se de pe un picior pe altul, de parcă s-ar uita din Birlad la piscul muntelui Ceahlău; era un aparat vechi probabil, care nu mai putea fi închis şi nici reglat, căci cînta atît de avan încît nici nu se mai făcea pauză între bucăţi — se încălecau una pe alta. Muzică de scenă la *Furtuna* (Galaţi): fiuituri, plesnituri, pocnituri de sticlă confundată în apă, gilgiituri, horhoreli, tremolouri, vaiere — un fel de pînză muzicală de păianjen, în care se încurcă din cînd în cînd bondarii. Iar cînd intră şi iese Kabanova (purată îndelung prin scenă, cu toate că e beteagă şi merge greu), o frază muzicală leit-motiv: descrescendo tumultuos încheiat staccato, cu un pocnet surd, simultan cu ciocnetul bastonului în podea. Adică: pe pasul lăţit al Kabanovei *tiitiitiir*, iar pe baston, *toc*. Şi mereu așa, toate actele.

DANS: Alta din arte, străveche. Cunoscută şi la romani şi folosită cu parcimonie în zilele obișnuite — nu așa cum se poate vedea în *Fintina Blanduziei*, unde din cînd în cînd Horațiu, Neera, Mecena se intrerup din conversație și se uită mirați cum se rupe spectacolul teatral, pentru a se da o reprezentație de balet. Uneori, ca în scena prezentării mîncărilor de la ospățul lui Scaur, balet justificat, dar încolo...

În *Noapţile tăcerii* se joacă bărbuncul într-o montare coregrafică circulară, cu rotiri de la stînga la dreapta și viceversa și cu pocnituri din degete — care se văd dar nu se aud — timp de atîtea minute pînă ce sala își manifestă nerăbdarea prin freamăt evident.

Nu s-ar putea face oarecare economie coregrafice în spectacolele dramatice? Barem așa, din adversitate față de teatrele muzicale, pentru că acolo nu se intrerup niciodată reprezentațiile de balet ca să se joace o scenă vorbită, ori să se spună măcar un monolog...

TURNANTĂ: Instalație circulară de rotire a unei părți din scenă, cu decor cu tot și cu personaje — care se fac că nu observă mișcarea, așa cum pămîntului nu observă rotația planetei. La *Arcul de triumf*, turnanta s-a tot rotit pînă ce s-a oprit, avînd o defecțiune tehnică. Fără rotire, actorii au jucat îla fel de așa și așa, de unde rezultă că tempoul încetinit al spectacolului n-avea legătură cu accelerarea

mecanică a acțiunii. La *Mireasa descultă*, turnanta a executat o adevărată bătuță moldovenească, învîrtindu-se ca un titirez cînd la dreapta, cînd la stînga, cînd bătînd pe loc, numai așa ca să nu stea — o jumătate de spectacol. În cealaltă jumătate s-a resemnat ostenită în repaus, făcînd arareori doar, cite o leneșă tură de vals. Mulți dintre actori rot da acum examen de piloți la turboreactoare. Ce, e puțin lucru să-ți ții echilibrul și să mai și vorbești, în timp ce totul de sub tine se mișcă și totul împrejurul tău e cuprins de amețeală?! Închipuți-vă înscenarea frămîntărilor unui țaran mijlocăș, pe căișori, într-o mișcare iuțită de defectarea motorului...

Zău, tovarășii regizori, mai îngăduiți-i bietului spectator să asculte pe actor rostind textul.

V. S.

MUZICĂ „DE SALĂ”

Să recunoaștem că au mai fost vinovați și unii spectatori, mai ales acei care, obișnuți cu întirzierile enorme cu care unele colective și-au început spectacolele (pînă la peste un ceas dincolo de ora anunțată — vezi Craiova, Tg. Mureș etc.), au venit și ei „nițel” mai tirziu la spectacol).

Plasatorii politicoși ai sălii Comedia i-au poftit la balcon, pînă la pauză măcar. Și... Ați auzit vreodată un instrument ciudat, ca un fel de orgă, care să scîrție pe toate tonurile, din toate mădulele, în toate registrele? Acesta e balconul sălii Comedia. Faci un singur pas și o treaptă scîrție înfiorător, anihilînd o declarație de iubire făcută pe scenă. Vrei să te așezi, și un scaun țipă, ratînd un final emoționant. Chiar de ești pe scaun așezat, de schițezi cumva gestul de a-ți scoate batista, rămii cu mina suspendată la mijloc: scaunul urlă. Vrei să te îndrepti din spate, și rămii cocoșat de teamă să nu fii țistuit de sală... Am auzit foarte des această muzică la spectacolele Festivalului teatrelor dramatice. Credem că www.cimec.ro

fi nimerit ca un acordor (timplar sau tapițer) să reducă la tăcere această enervantă orchestră.

SPRIJIN „COLEGIAL”

— Să vezi ce anapoda o să rostească și replica asta!

— Fii atent, te rog, cum merge. Parcă ar călca pe cuie...

— Ba nu, parcă e pe o corabie în furtună!

— Ăsta-i decor? Se vede mușamaua vopsită de la o poștă!

— În schimb, regia... vai de lume!

— Ai puțină răbdare. O să ne prăpădim de mis. Urmează „scena cea mare”: moartea fetei.

...Regretînd lipsa unui magnetofon, reproducem din memorie aceste aprecieri „prietenești” la unul din spectacolele Festivalului teatrelor dramatice. „Susținătorii” acestui dialog erau, inevitabil, niște actori. Pe scena teatrului C.C.S. evoluă colectivul unui teatru provincial; în sală asistau zeci de actori din Capitală și zeci de actori din provincie. Șușotelile făcute cu intensitatea vocii unui sufler, atunci cînd cei de pe scenă nu-și știu deloc rolurile, deranja în mod vădit publicul spectator. Deranja și mai mult această urită manifestare, demonstrînd nu numai lipsă de colegialitate... Am mai întilnit repetată, din păcate, această atitudine: lipsă de respect pentru colegii de pe scenă, infumurare, vedetism găunos.

Probabil că atunci cînd „amicii” se aflau la rîndul lor pe scenă, s-au găsit alțe „glasuri” la fel de prietenești și binevoitoare...

Năravuri cu rădăcini mai vechi, burușeni care au fost străine printre laurii Festivalului, unde a domnit în general o atmosferă caldă și tovarășească. Și dacă cel ce scrie aceste rînduri s-ar lăsa minat de satisfacții răutăcioase, ar nota că dintre „comentatorii” vijelioși, dintre criticii austeri și nemiloși, dintre actorii aceștia necruțători cu colegii lor, pe nici unul nu l-a întilnit pe lista celor premiați...

Quod erat demonstrandum...